

Névtelen asszonyok

Időpont: 1932. március 26. Nagyszombat

Alapige: Máté 27,55

Sok asszony vala pedig ott, akik távolról szemlélődnek vala, akik Galileából követték Jézust, szolgálván néki;

Akkor, amikor immár egy héten keresztül egymásután vonulnak el szemeink előtt a szenvedéstörténetnek nőalakjai, valaki azt kérdezhetné, miért van akkor szükség arra, hogy ma az utolsó nagyheti estén a névtelen asszonyok összefoglaló címen még egy külön alkalmat is szenteljünk a szenvedéstörténet nőalakjainak? Azzal, aki nevezetesebb, jellegzetesebb, kiemelkedőbb, akit közülük név szerint ismerünk, azt úgyis külön-külön igyekeztünk odaállítani a gyülekezet szemei elé – mégis ne gondoljátok azt, hogy a névtelen asszonyok összefoglaló témája csak azért került erre az estére, mert ezt az estét is ki kell valamivel töltenünk, ne gondoljátok, hogy mivel a név szerint ismert asszonyok elfogytak, kitaláltuk a névtelen asszonyok összefoglaló témáját.

Abban, hogy nekünk ezen az estén a névtelen asszonyokról kell beszélni, kettős alkalmat láthatunk és ragadhatunk meg. Azok az asszonyok, akikről eddig beszéltünk, mint a szenvedéstörténetnek nőszemélyeiről, jobbára Jézusnak a közvetlen, szoros környezetéből vagy éppen rokonságából kerültek ki. A névtelen asszonyok témája alkalmat ad nekünk, hogy ezen az estén néhány szó essék arról, hogy a Máriák, Mária-Magdolnák és Salomékon kívül ott áll az asszonyok nagy sokasága – névtelen asszonyok – és hogy beszélhetünk arról, hogy a női nem a maga névtelen, egyetemes összefoglaltságában milyen helyet foglal el a kereszt körül.

Azután másodszor nekünk, különben is meg kell tanulnunk a bibliaolvasásnak, az Ige tanulmányozásának azt a módját, hogy a biblia embereire úgy nézzünk, hogy a neveken túltekintve megkeressük bennük az örök embert, aki nem Ádám és Kain, nem Péter és Júdás, hanem az örök ember, akiben magamra ismerhetek. Az örök ember, aki ha megpróbált Isten nélkül, Krisztus nélkül élni, akkor elesett, bűnbe jutott, nyomorult torzójává lett eredeti önmagának, ha pedig összekötötte életét Istennel, Krisztussal, akkor felemelkedett, megtisztult és csodálatosan szép örök értékek ragyogtak elő lelkéből. A névtelen asszonyok összefoglaló témája nekünk jó alkalmat ad erre a személyeken túltekintő, örök emberi vonásokat kereső, behelyettesítő bibliaszemléletre.

Névtelen asszonyok a Máriák, Mária-Magdolnák, Salomékon kívül a névtelenség egyformaságába beleolvadt asszonytömeg, akiknek nincs nevük, de éppen ezért a hercegnő és a cselédleány is magára ismerhet bennük. A névtelen asszonyokról az van megírva, hogy sokan voltak ott a kereszt alatt. Sajátságos tény az, hogy nemcsak ott a szenvedéstörténetben, a kereszt körül, hanem általában Jézus követői között mindig sokan voltak asszonyok. Asszonyok voltak leghálásabb hallgatói, legkitartóbb kísérői, egyáltalában az asszonyok között Jézusnak csak hívei voltak, Neki nem voltak női ellenségei. Amikor élete vége felé mindjobban élesedik az ellentét közte és a nép vezetői között, férfiak azok, akik ellene szövögetik átkos terveiket, férfiak, akik elfogatják, akik vádat emelnek ellene. Ellenben milyen csodálatos, hogy a nők között csak barátai, hívei vannak, még egy közömbös, Krisztustól lelkileg ég és föld távolságban levő nőben, mint Pilátus feleségében is az együttérzés meleg érzését tudta Jézus feltámasztani. Mikor viszi a Golgotha hegyére a szörnyű fát, aki férfi, az gúnyolja, vagy szidja, vagy közömbös – ellenben Jeruzsálem leányai megsiratták Őt. Asszonyok maradnak legtovább mellette, asszonyok mennek ki legelőször sírjához, asszonyok veszik észre a feltámadást és asszonnak jelenik meg először a feltámadott Úr Jézus! És ez így megy végig a történeten keresztül – Krisztus seregében mindig ott voltak és sokan voltak az asszonyok.

Ha valaki ki akarná hagyni az Újtestamentumból a nőket, sok gyönyörű, áldott Igét kellene kihagyni. Ha valaki ki akarná törölni a keresztyénség első századából a nőket, ki kellene hagyni a csodálatos, önfeláldozó mártíromságnak egy csomó áldott példáját. Vedd ki a nőket a gyülekezetek életének szeretetmunkájából, kik maradnak? Vedd ki ebből a templomból a nőket, akkor kevesen maradnak. Krisztus seregében mindig ott voltak az asszonyok és mindig sokan voltak. Ővük volt mindig a legforróbb imádság, az élet szenvedéseinek kálváriáján az ő kereszthordozásuk volt a legcsendesebb, leghűségesebb, legodaadóbb, de ha kellett, ki tudtak lépni az imádkozás csendes magányából, oda tudtak lépni a máglyákra, el tudtak vérezni, el tudtak menni idegen világrészek vaderdei közé, hogy a pogányok lelki éjszakájában is meggyújtsák Krisztus világosságának tüzeit.

Hogy Krisztus seregében mindig ott voltak és sokan voltak a nők, annak oka bizonyára az, hogy a nő Istentől, teremtésétől olyan csodálatos és áldott képességeket kapott, amelyeknek birtokában sokkal több érzéke van a lelki élet dolgai iránt, sokkal több érzéke van a magasabb és finomabb értékek meglátására, mint a férfiaknak. Hogy ez mennyire így van, talán az mutatja legnyomatékosabban, hogy az istentelen és vallástalan nő sokkal borzasztóbb torzója eredeti önmagának, mint egy istentelen férfi. Ha az ember lát egy istentelen, vallástalan nőt, valahogyan megérzi azt, hogy ennek a nőnek sokkal borzalmasabban kellett megtagadni, megcsúfolni eredeti énjét, mint ahogyan meg kell csúfolni eredeti énjét a férfinak akkor, mikor istentelen és vallástalan. Azok, akik utazásaik közben láthatták a római sixtusi kápolnát, csodálatos szépnek mondják mennyezet festményét, amelyen Michelangelo megrajzolta a nő teremtését és úgy rajzolta meg, hogy amikor Éva életre ébred, akkor azonnal valami ösztönös, esengő sóvárgással nyújtja ki kezét Isten felé. Helyes meglátása ez annak, hogy a női lélek már születése óta nagyon mélyre beágyazott és nagyon ösztönös mozdulattal kívánczik az Isten felé.

De hogyha meglátjuk és elismerjük azt, hogy a női léleknek vannak olyan tulajdonságai és sajátosságai, amelyeknek birtokában jobban meg tudja érezni a lélek világának nagy mágnesét, az Istennek vonzóerejét, ez még nem tudja megmagyarázni, hogy Krisztus körül és általában a keresztyén vallási életben olyan jelentős helyet foglalnak el a nők. Egyéb vallásokban is vannak nők, és ha ezeket nézzük, láthatjuk, mintha a vallási élet keretein kívül esett volna a nő. Akár a hindu vallást, akár a nagy keleti pogány vallásokat nézzük, a nőnek nincs szerepe az oltár körül, mintha egyáltalában nem is volna vallási élete. Még az Ótestamentumban is úgy látjuk, hogy a női lélekben nincsen meg az az Isten felé való sóvárgás, mint ami megvan a keresztyéneknél. Figyeljétek meg, hogy a sok férfi próféta között alig akad női próféta. Hiszen mi tudjuk, hogy az Ótestamentom asszonyai elég sok rossz emléket hagytak maguk után – Éva hiúságán és kíváncsiságán keresztül lépett be a bűn ebbe a világba, Lót felesége az Isten határozott parancsa ellenére is visszatekintett és visszakíváncozott a bűnös Sodomába.

Még lehetne szaporítani a példákat, amelyek mind azt mutatják, hogy a női lélek, hogy ha az Istentől kapott is sok feléje vágyást, mégis az Ótestamentom világában valami gonosz varázslatban alszik, Krisztusnak kellett eljönnie, hogy a gonosz varázslat feloldódjék és a női lélek Isten felé való vágya szabadon kifejlődjék. A női lélek megérezte azt, hogy Krisztus az ő legnagyobb jótevője és a szeretetnek meg a hálának kettős aranyszálával fűzte hozzá szívét. Testvéreim, a hála, hogyha igazi, egyike tud lenni a legerősebb földi kötelékeknek, még az oktan állatot is csodálatos dolgokra tudja képesíteni, két embert pedig a hála egy egész életre tud összefűzni és együtt tartani.

A nők Krisztust hálából követték. Mit tett Krisztus a nőkért? Felszabadította őket és lelki igény és lelki méltóság tekintetében egy szintre, egy vonalra helyezte őket a férfiakkal. Egyformán tárta ki szívét akár férfi, akár nő ment hozzá. Ajka egyforma melegséggel mondta, akár azt mondta: bízzál leányom, akár azt mondta: bízzál fiam. Egyforma szeretettel hajolt le férfihoz, nőhöz, egyforma szeretettel gyógyított férfit, nőt, egyforma örömmel vett fel nőt, férfit

a maga közösségébe. Valami nagy felszabadítás, amit az Úr Jézus Krisztus cselekedett a nőkkel, ezért virágzik szívükben a Krisztus iránti hála. Mint ahogyan a természetben kifeszlik az élet akkor, mikor a nap leoldozza róla a tél bilincseit, a női lélek Krisztus érintésére úgy tud ma is kibontakozni a gonosz varázslatból, és hogy miképpen tud reagálni, annak bizonyosságát mi is napról napra láthatjuk, olvashatjuk...

Sokat beszéltünk arról, hogy messze keleten egy hatalmas nagy lelki ébredés folyamata indult meg, Krisztus megérintette a keleti népek lelkét. Többet olvastam Japánról és éppen ide vonatkozólag nagyon érdekes dolgokat. A pogány japán ember nem megy végig az utcán asszonnyal, még a feleségével sem, ellenben Japán keresztyén gyülekezeteiben, tehát azokon a helyeken, ahol Krisztus áldott, felszabadító ereje árad szét, ott az asszonyok nemcsak odakerültek a férfiak mellé, hanem éppen az asszonyok a leghűségesebb, leglelkesebb munkások. A pogány Japánban azt tanították, hogy az asszony nem ember, hanem állat, vagy ha az asszony is ember, akkor a férfi nem ember, hanem Isten. Ma pedig Japánban keresztyén főhatóság alatt egymásután nyílnak a női iskolák, ahol az asszonyok szabadon hozzájuthatnak ugyanazokhoz a szellemi, lelki javakhoz, amelyek azelőtt kizárólag a férfiak privilégiuma volt. Arra a szent hegyre, amelyen a japán pogány főiskola állott, nem volt szabad asszonynak felmenni, ma pedig a régi Buddha kolostor helyén egy keresztyén egyetem áll, ahol doktori diplomával rendelkező nők tanítanak. Japán asszonyai számára kézzelfogható valóság az, hogy mit tett érettük Krisztus. De mielőttünk is világossá lehet ez, csak egy kicsit kell menni az oknyomozás visszavezető útján és előttünk áll Krisztus, mint Akitől jött a mai nőnek minden kiváltsága, felszabadítása. Szeresd Istent, mert Ő szeretett először, légy hálás Krisztus iránt, mert ő tett érted legtöbbet!

Tudjátok-e, hogy Krisztus előtt komoly bölcselek vitatták, hogy van-e az asszonynak lelke. Ma pedig éppen ettől a női lélektől várunk csodákat, amelyet akkor tagadásba vettek, ma a női lélektől várjuk, hogy szeretetet, békességet hozzon Krisztus által a világba. Tudjátok-e, hogy a régi világban az asszony tekerte a kézimalmot, végezte a maga alantas munkáját addig, míg a férfi tétlenkedett a sátorban, vadászott, vagy mulatozott társaival. Ma pedig a nőktől várjuk, hogy kezüket tegyék össze és legyenek imádkozó kéz addig, míg a férfiak kemény keze tartja az ekeszárját. A nőktől várjuk azt, hogy a férfiak azt a kemény kezet imádságra kulcsolni tőlük megtanulják. Pár évvel ezelőtt az újságok írtak arról, hogy egy híres perzsa főúr ellátogatott Bécsbe, sok mindent hozott magával, mert hosszabb időre jött. Mikor kiszállt a vonatból, szekéren, ketrechen vitték utána a vadászkutyáit és egy másikban a feleségeit. Asszonytestvéreim, lássátok, az volt az asszonyok sorsa, ami a vadászkutyáké. Gondoljatok ezekre, képzeljétek magatok elé egy Krisztus előtti asszonyt, aki húzza az igát állati sorban, lelki igény, lelki lehetőség nélkül, azután gondolatok magatokra, amint itt ültök a templomban. A különbséget, ami a kettő között van, Krisztusnak köszönhetitek!

A Krisztus nélküli élet mindig, mindenkinél, tehát férfiaknál is botorság és lelki öngyilkosság, de a nőknél a Krisztus nélküli élet kétszeres bűn, mert magán hordozza a hálátlanság rút bélyegét. Kedves asszonytestvérem, lásd meg, hogy mit tett érted Krisztus és lásd meg, mit kell neked Ő érette tenned!

Még két dolog van megírva a névtelen asszonyokról, hogy mekkora áldozatot hoztak, mikor odaálltak a kereszt alá: Galileából követték Jézust! Hol van Galilea Jeruzsálemtől, ki tudja hány napi járóföldre, mi mindent hagytak otthon, mennyi munkájuk maradt félben, mennyire nélkülözte őket otthon a házuk tája! Galileából Jeruzsálembe felmenni, mekkora áldozat volt, és ezek az asszonyok meghozták ezt az áldozatot. Krisztus követése áldozathozatal nélkül el sem képzelhető. A templomba járás még csak kicsi része Krisztus követésének, mennyi áldozatot követel mégis: azok, akik ebben a bőjti időszakban elkísérték Jézust és itt ültetek minden nap ebben a templomban – óh, ugye mennyi áldozatot jelentett ez számotokra? Mennyi házimunka készült el sietve, hányszor kellett délután gyorsabb ütemben dolgozni, hogy

elkészüljete, mire ide kell jönni, vagy utána hányszor kellett dolgozni éjfél, hogy valahogyan behozzátok azt az időt, amit itt töltöttetek. A szeretetmunka még csak pici része Jézus követésének és ez is milyen sok áldozatot követel sokszor. Amikor esténként behullattok pár fillért a templom perselyébe, a mai nehéz körülmények között ez is mennyi áldozatot követel! Imádkozzunk most az utolsó böjti alkalommal, hogy tudjátok meghozni a többi áldozatot, azt az áldozatot, amely az igazi Krisztus-követéssel jár, hogy a ti régi énekek Galileájából el tudjátok jutni a kereszt alá Jeruzsálembe, Krisztushoz.

Az is meg van írva a névtelen asszonyokról, hogy szolgáltak az Úrnak. Vajon, mi lehetett az a szolgálat? Nem lehetett az nagy dolog, talán egy pohár hideg víz, amit egy-egy gondos asszonyi kéz odanyújtott Jézusnak meleg, forró délutánokon, talán a ruhájának rendben tartásáról gondoskodtak, vagy egyéb apró, kis dolog. Legyetek ti is szolgálói az Úrnak! Ne gondoljatok nagy dolgokra: egy-egy fillér a szeretet kezéből beleejtve a perselybe, egy-egy ruhadarab jó szívvel odaadva, sőt a ti otthoni munkátok, minden munkátok bőséges alkalom arra, hogy benne, vele, általa az Úrnak szolgáltatok.

Névtelen asszonyokról beszéltünk, asszonyokról, akiknek nem tudjuk a nevét és mégis a világ legcsodálatosabb dolga van róluk feljegyezve, az, hogy ott álltak a kereszt alatt. Asszonyok, akiknek nincs nevük, de éppen ezért közületek mindenki odaképzelteti magát a helyükbe ennek a templomnak asszonyai közül. Hányan lesznek majd, akik életükkel helyettesítik be a nevüket a névtelen asszonyok közé?

Ámen.